

20.5.2022

Työ- ja elinkeinoministeriölle

Dnro: VN/14579/2022

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kuljetusyritysten määräaikaisesta polttoainetuesta

Palvelualojen työnantajat Palta ry kiittää lausuntopyynnöstä koskien kuljetusyritysten määräaikaista polttoainetukea. Palta edustaa laajasti muun muassa liikenne- ja logistiikkapalveluita, teknisiä ja konepalveluita tuottavia yrityksiä sekä muita palvelualojen yrityksiä. Palta on Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n toiseksi suurin jäsenliitto ja edustamme yli 2.000 jäsentämme, jotka yhdessä työllistävät Suomessa noin 150.000 työntekijää.

Luonnoksen mukaan laki kuljetusyritysten määräaikaisesta polttoainetuesta on tarkoitettu kompensoimaan helmikuussa 2022 alkaneiden Ukrainan sotatoimien aiheuttamaa äkillistä polttonesteiden hinnan nousua tiekuljetusalalla toimiville yrityksille, joilla on voimassa oleva liikennelupa ja hallinnassaan kaupallisessa kuljetustoiminnassa tarvittava ammattikäyttöön rekisteröity ajoneuvo. Hallituksen esityksessä todetaan, että polttoaineiden hintakehitys on ajanut näitä kuljetusalan yrityksiä vaikeaan tilanteeseen, millä puolestaan voi olla vaikutus Suomen huoltovarmuuteen.

Luonnoksen mukaan kuljetusyritykselle voidaan myöntää jälkikäteen kuljetusalan polttoainetukea 5 prosenttia 1 päivänä helmikuuta ja 30 päivänä huhtikuuta 2022 välisenä aikana, nämä päivät mukaan lukien, yrityksen ostaman dieselpolttoaineen kustannuksista ilman arvonlisäveroa. Tuen konsernikohtainen enimmäismäärä on 400 000 euroa.

Hallituksen esityksen mukaan kuljetusalan polttoainetuki on valmisteltu kustannustuen tyyppiseksi tueksi. Näin ollen sen pitää kohdistua hinnannoususta pahiten kärsineille yrityksille, sen pitää perustua helposti ja luotettavasti mitattavissa oleviin tietoihin, tuki saa väaristää yritysten käyttäytymistä mahdollisimman vähän, tukipolitiikan pitää olla oikeudenmukaista ja yleisesti hyväksyttävissä olevaa ja tuen kustannusten pitää olla yhteiskunnan kestävässä rajoissa.

Palta pitää kannatettavana sitä, että valtioneuvoston valmiusryhmä on ryhtynyt toimiin, joilla pyritään varmistamaan, ettei Ukrainan sotatoimien aiheuttama äkillinen ja erittäin jyrkkä polttonesteiden hinnannousu aja Suomen huoltovarmuuden kannalta tärkeitä kuljetusyrityksiä turhiin konkursseihin. Määräaikaisella ja takautuvalla polttoainetuella on tarkoitus järjestää näille yrityksille lisäaikaa toiminnan ja kustannusten sopeuttamiseen.

Paltan edustamilta liikenne- ja logistiikka-alan toimijoilta saatujen näkemysten mukaan monet kuljetusalan yritykset, jotka tuottavat kuljetuspalveluja muun muassa Paltan edustamille yritykselle, ovat saaneet varsin laajasti siirrettyä kohonneita

20.5.2022

polttoainekustannuksia omiin hintoihinsa, mitä kautta ne ovat siirtyneet kokonaan tai osittain logistiikkaketjussa eteenpäin kuljetusasiakkaille. Eli tilanteissa, joissa kuljetusyritys on voinut siirtää kohonneen polttoainekustannuksen eteenpäin, ei yrityksellä tulisi olla mahdollisuutta tukeen, tai kustannustuen saajan tulisi olla ennenmin kustannusnoususta arvoketjussa todellisuudessa kärsinyt yritys. Useat Paltan jäsenyritykset näkevät riskinä, että takautuva polttoainetuki tulee johtamaan logistiikkaketjussa byrokratian lisääntymiseen, jos/kun maksettuja tukia ja niiden kohdistamista käydään jälkikäteen selvittämään logistiikkaketjun toimijoiden kesken.

Lisäksi Palta toteaa, että polttoaineiden hinnannousu on kohdistunut vakavasti tiekuljetusalan lisäksi muillekin huoltovarmuuden kannalta tärkeille toimialoille. Muun muassa logistiikassa satamaoperointi isoilla työkoneilla on vahvasti sidottu polttonesteiden käyttöön ja alojen yrityksille polttonestekulut ovat juuri sellaisia, että ne eivät välittömästi jouta eivätkä ole välittömästi siirrettävissä asiakashintoihin. Työkoneissa käytettävien polttonesteiden hinnat ovat kohonneet jopa dieselin hinnannousua jyrkemmin.

Palta katsoo, että polttoaineiden nopeasti ja korkealle nousseet hinnat vaikuttavat laajasti elinkeinoelämän toimintaan tällä hetkellä ja tulevaisuudessa. Palta pitää hyvänä, että valtioneuvoston valmiusryhmä on ryhtynyt toimiin, joilla pyritään lieventämään niitä vaikutuksia, joita Ukrainan sotatoimien aiheuttama äkillinen ja erittäin jyrkkä polttonesteiden hinnannousu on aiheuttanut Suomen yrityselämälle. Jälkikäteen maksettavaan polttoaineiden kustannustukiesitykseen liittyy kuitenkin edellä kuvattuja epäkohtia, jotka olisi syytä huomioida jatkovalmistelussa. Palta lisäksi toteaa, että jälkikäteen maksettavien takautuvien kustannustukien sijaan hallituksen tulisi ennemmin ryhtyä valmistelemaan toimia, joilla varmistettaisiin polttoaineiden tulevaisuuden pumppuhintojen maltillisuutta.

Kunnioitavasti,

Palvelualojen työnantajat Palta ry

Tatu Rauhamäki
Johtaja, elinkeinopolitiikka

Petri Laitinen
Liikenteen ja logistiikan toimialapäällikkö,
elinkeinopolitiikka